

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Slovensko šolstvo na Koroškem.

Iz Celovca 18. jul.

[Izv. dop.]

Šolsko leto je končano, in veselega srca pojde marljivi učenec na dom svojih staršev, da tamkaj okrepi telo in po raznih vstvorih plemeni in oživlja duha, ter se ojunači in hrabri za novo delo. Pri tej priliki treba je, da si v kratkem ogledamo naše srednje šole, in to tem bolj, ker na vseh večje ali manjše število ukaželjnih sinov naših slovenskih kmetov študira, da si s časom prisvoji po izreku „non vi, sed saepe cadendo“ potrebnih ved in znanostij, ki so neogibno željene, da mladenič, postanši mož, koristi in blagodeluje državi, človečanstvu, narodu in družini.

Koroška ima sedaj pet srednjih šol, to je, zgornjo gimnazijo, zgornjo realko in izobraževališče za učitelje in učiteljice v Celovcu, do sedaj petrazredno zgornjo realgimnazijo v Beljaku in spodnjo gimnazijo v Št. Pavlu v labodski dolini. Na vseh teh srednjih učilnicah se je predavala tudi slovenščina razen v Beljaku, čeravno je okolica povsem slovenska in število slovenskih dijakov precejšno.

Na gimnaziji celovške je bilo letos 229 dijakov. Mej temi je uživalo štipendije v znesku 3841 gld. 85 kr., — 53 dijakov. Podpiralno društvo je razdelilo blizu 930 gld. Skušnjo zrelosti je delalo 18 osmošolcev in 3 vnani. Štirje so jo dovršili z odliko, spričevalo zrelosti je dobilo razen teh deset maturantov, mej njimi je tudi šest Slovencev. V bogoslovje baje ne ide nobeden.

Slovenskim abiturijentom posebno nagam na srce, za odhodnico pravo domo in rodoljubje, da postanejo krasna dika našega naroda in s časom trdni stebri slovenske narodnosti na Koroškem, kajti ravno ovih nam je v prvi vrsti preživo potreba. Naj jih mimo znanostij in njih poklica zveseljuje materni jezik, naj jim bode on pravi zaklad, ki ga imajo vestno hraniti in braniti. Mala je sicer slovenska dežela, ali vendar le dika nebeška, ker v primeri z drugimi narodi tudi ona šteje lep broj vernih domoljubov in pravih oskrbnikov v povišanje in napredek omike narodove. Sicer je v svojej celoti Slovenec bolj ubožec nego bogatin, pa njegov blagi, lepo se glaseči jezik in njegovo zlahčno srce mora biti vsakemu ponos.

V drugo pa naj postanejo pravi Slovani, spominjaje se vzvišenih in vsacega Slovencev vzbudljivih besedij dr. Franca Preširna: „Največ sveta otrokom sliši Slave“.

Drugim slovenskim dijakom bi hoteli pri tej priložnosti v novo podajati njih nalogo mej počitnicami. Mej narod svoj dosepevši naj sodelujejo v čiščenje jezika, v narodno zavednost in naj ob enem marljivo nabirajo neprecenljivo bogato in lepo narodno blago. V tem zakladu, ki še nij povsem poznan in pred pogubo in poginom ohranjen, je vtelesena najstarejša naša zgodovina, kar dovelj njegovo važnost pričuje. Ne samo naloga, marveč presveta dolžnost je skrbeti posebno onim, kateri se uže po omiki odlikujejo, da narodne naše zaklade marljivo vzdigujejo, jih kot prekrasne svetline ohranjujejo in na ovi način k večjemu

vspehu in hitrejšemu razvitku omike primerno sodelujejo. Torej na noge slovenski dijaki junске, rožne in ziljske doline na znanstveno delo!

Na zgornjej realki je bilo 256 dijakov. Štipendije so imeli 3 dijaki v znesku 213 gld. Odličnih je bilo 15, slabo je pospešilo 25 dijakov. Maturu jih dela 8, mej njimi 1 Slovenec. Slovenščina se je tu le v prvih štirih razredih podučevala. Podpiralno društvo je razdelilo nad 780 gld.

Na učiteljskem izobraževališči je maturiralo 35 pripravnikov in 20 pripravnic. Mej pripravniki je nekda 9 vrlih Slovencev; torej lep naraščaj za narodno naše šolstvo. Upanje, da ostanejo povsem glede narodnih čutil značajni, njim in dotičnim šolam prav čestitamo. Tudi mej pripravnicami so nekatere domorodkinje, kar nas temveč izraduje, ker je za naše hčerke neobhodno potrebna prava narodna odgoja, katere smo do sedaj skoraj da večinom pogreševali.

Na spodnjej gimnaziji v Št. Pavlu je tudi precejšnje število Slovencev, ki kaj dobro pod vodstvom tamkajšnjih oo. prof. benediktincev napredujejo. Ob enem se odlikuje ondotni konvikt, kateremu predstojeva znani slov. domorodec o. F. S. P.

Na realnej gimnaziji v Beljaku bode se prihodnje leto 6 razred v novo upeljal in tako doseže zgornja Koroška v treh letih popolno srednjo šolo. Tudi tu je učni napredek kaj uspešen; revnim pa je mnoge pomoči delilo ondotno marljivo delujoče podpiralno društvo.

Tu v kratkem nekoliko o prospehu srednjih šol na Koroškem.

Končno moram reči, da je sicer obisko-

Listek.

Hči starega sodca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

II.

(Dalje.)

S pol smeječim, pol resnim obrazom in sklonenim životom pravi dalje: „Če nečete verovati, milostiva gospica, nijsem jaz kriv. A prepričujem vas, da sem čul na ta-le lastna stara nšesa svoja, prežeč pred dvorano in otepajoč posluške, da se bliža domača vojska, da menijo meščani v zvezi z milostivim gospodom pomagati k zmagi in osvojenji dežele iz tujih rok.“

„Tako, tako, torej se ne motim o svoji sodbi, in tudi oče so mej tistimi,“ pravi na pol glasno Valerija, hiti urnih korakov, kakor bi hotela zakriti svoj notranji boj, k oknu, ter se nasloni za zagrinjali ob zidu podprši glavo v svoje bele roke.

Pri tej priči posveti luna iz za oblakov

v samotno sobo, sveča umira na mizi in sluga gre vtopljen za svojo zapovedovalko in ne more verjeti in razumeti tako nagle spremembe. „Kaj neki mari njej to, če naklestimo te Francoze in jih,“ mrmra sam pri sebi in prešteva z žuljavo roko lepo belo srebro skrivaj v žepu, — ki ga je zaslužil nocoj s svojo bistroumno glavo — in ga bode še, če bog da.

Zdajci se predrami Valerija. „Beži od tod, Jarij, in molči o najinem pogovoru, to ti zapovedujem, če hočeš upati na mojo prijaznost, ako ne, gorje ti! V kratkem času govorim zopet s toboj in računim na tvojo zvestobo.“

„Bom, bom, vse storim, milostiva gospica, vam, ki ste tako dobri in prijazni, verujte mi,“ pravi poklanjajoč se sluga — in izgine tihih korakov za vrati.

„Sama ne vem — ali mu smem upati in verjeti,“ — vzdihne osamela Valerija. „Tudi jaz sem poslušala, a nij mi bilo mo- goče, čuti o natančni zaroti, akoravno sem

se prepričala, da ugibljejo o sovražniku. — Vendar čas hiti. — Sprememba na mojem očetu mi dokazuje važne premembe. In tebi — tebi, predragi, žuga gorje — gorje — strašno gorje in smrt najini ljubezni! Vendar — čuj me, zvestoba samotne, zapuščene deklice naj ti bode v izgled — kaj premore slaba ženska stvar.

III.

Zvest nis' al živ več Vilhelm ti,
Od kod tak dolg' odlaš?

Lenora.

Bilo je nekaj dnij pozneje. Mestni sodnik Valerijin oče je po cele dneve ostajal iz doma, z nikomur govoril, mnogo tudi s svojo hčerjo ne, njegovo resno lice pa je pričevalo, da imenitne, skrivne stvari kuje v svojih mislih, ki ga stanejo mnogo skrbij in truda.

Valerija je opazila vse to in razumela roditeljevo vedenje, a videzno zakrivala svoje prepričanje. Poznala je dobro ostrost, nepremakljivost svojega očeta, torej tudi nij

vanje srednjih šol v primeri s prebivalstvom precej ugodno, a da ravno slovenski prebivalci premalo svoje sinove v ove zavode pošiljajo. Res je stanje naših domačinov nekoliko borno in na drugej strani tudi vzdrževanje učečega se mladeniča vedno več in več velja, ali če pomislimo, da povsod vpeljani podpiralni zavodi premnogo pomorejo, da dobrovoljno prebivalstvo naših mest — kljubu občeslabemu finančnemu stanju — veliko po podelitvi „prostih miz“ vzdrževanje olajšuje, in da ima ravno Koroška veliko štipendij, od katerih je mnogo samo Slovincem odločenih, se nam ne zazdeva prav, če naš domačinec le redkokrat sinka v bližnje mesto odpelje, da se tamkaj izšola. V pričetku je gotovo potreba pripomoči od strani staršev, a potem se vse po sebi poda in ravno one vrste učenci postanejo najboljši in najodličnejši.

Da se od strani našega zdravega debila število učencev raznih srednjih šol pomnoži in poviša, da nam na ovi način nove moči, nove podpore slovenskega življa dojdejo in novi krepki udje v kolo delajočih izobraženih Slovencev vstopijo; kar je nam samim na večjo hasen, — v to naj pomorejo razvidnejši naših domačinov, v to naša duhovščina in učiteljstvo, ki jima je vedno v ozkež dotiki živeti z narodom našim in skrbeti za večjo omiko in pospešitev narodovega življa! Vsako zrno ne pade sicer na rodovitna tla ali tu in tam vendar vesele plodove donaja!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. julija.

Češki „P. z. P.“ pravi, omenja smrt Klunovo: „V umrlem bode pokopan žalosten del historije naroda slovenskega. Pokojnik je spadal mej te redke, po sreči se odlikujoče može pri slovanskih narodih, ki so prevarili zaupanje svojih sorojakov zavoljo svoje gmotne koristi. To se pak mora priznati, da se umrli, dosežši ta namen, nij dalje pečal s politikom in narodu svojemu, kateremu se je popolnem odtujil, vsaj škodil nij.“

Minister **Stremayr** je potolažil nemške profesorje na praškej univerzi, ki so na občno veselje hoteli Avstrijo zapustiti in se domov vrniti. — Nemec Nemca . . .

V **Lincu** je umrl bivši nemški državni poslanec dr. Figulý.

O **moravskih** razmerah, vladnej germanizaciji in ponemčevanju gimnazij v čisto čeških mestih: Hranici in Třebíči, prinaša praški „Posel z P.“ [deljši članek pišoč: „Vrh tega pak češko prebivalstvo moravsko samo in po svojej krivdi pomaga svojim neprijateljem in pruskim germanizatorjem. Videč, da na nadškofovsko in škofovsko mesta postavljajo same Nemce, da dalje niti edinega višjega cerkvenega dostojanstva, v katerem bi bil Čeh, ki bi kaj storil za svojo narodnost; videč, da je v vsih c. kr. in deželnih uradih še vedno uradni jezik nemščina, da ga nij Čeha, ki bi na Moravi bil v kakoj višjej službi; videč, kako židi obskakujejo vse duhovne, državne in deželne službe, kako si vedo pomagati: se uči prebivalstvo češko prostosrčno, da ne čista narodnosti svoje in se ne brani, ko mu odjemljejo zavode njegove in še celo zahteva nemške, pozabljač na to, da so baš vsled svoje narodnosti češke, avstrijska gradba, in da sedanje stanje in podredjenost češke narodnosti ne more dolgo trajati. Ministerstvo morebiti ne vé, kako se prebivalstvo češko haranguje, od pruskih agentov. Tacih stvari avstrijskemu ministru ne smemo tajiti: reči mu moramo, da je preprosto in nezavedeno prebivalstvo nevedoma v rokah teh Prusakov, ki so žalibože po jako važnih in imenitnih službah v moravskej družbi. Prebivalstvo, nemajoč nikdar močnih braniteljev in zagovornikov, posebno ne mej višjo duhovščino, ki je popolnem odpadniška, ki se smatra samo za najemnika, pada v prusijanske mreže in misli, da dela dobro, da na ta način ne služi le sebi, nego i cesarstvu in dinastiji. Pozablja, kako so ponemčeno Slezsko lahko porabili Prusi, in kako je postal iz te ponemčene Šlezije najljutejši neprijatelj Avstrije!“

Vnanje države.

Srbski knez Milan baje hoče z omladinsko opozicijo v prihodnjaj skupščini pogoditi se. To bi bilo vrlo pametno, če bi sam knez mej strankama posredoval.

Narodna **francoska** skupščina je sprejela s 530 zoper 80 glasov ustavne postavbe o javnih oblastih. — Sprejet je bil potem nujni nasvêt, naj se skupščina do 30. novembra odloži, s 356 zoper 319 glasovi. Republikanci so upali razpuščenje doseči.

Iz **Spanije** se poroča, da je Dorregaray v Katalonijo prišel. — Torej nij uničen, kakor so vladna poročila hotela.

Italijanski princ naslednik je v Londonu in je obiskal angleške državnike.

Na **Bavarskem** so bile 15. prvotne volitve volilnih mož. Resultat še ne more

od povsod znan biti, vendar je uže zdaj jasno, da nijso izpale Prusijanom po godu, da-si se nekateri listi z nasprotnim tolažijo.

Mej **danskim** in nemškim časopisjem je zadnji čas ostro besedovanje. Danski viri trdijo, da je nemška ladija vohunila danske obale in karte delala.

Amerikanska poročila pravijo, da je bombaž letos dobro obnesel se.

Dopisi.

Iz ložke doline na Notranjskem

17. jul. [Izv. dop.] Letos sem uže v vašem cenjenem listu dokaj čital o nesrečah po našej domovini, katere je prouzročil vihar, toča, povodenj itd. Tudi pri nas je bilo polje krasno, da tacega uže davno ne. A jeli so viharji razsajati in žito je pleglo in poleg tega je še pred nedavno pobila toča. In naša ubožna dolina je zopet oškodovana. Ubožna smelo rečem, kajti naša dolina, ki jedva pol štirjaške milje meri, ima nad 3000 prebivalcev in mejnimi je le malo „trdnih.“ In prebivalci vedno še narastajo in s časom bodo ljudje popolnem ob tla. To jaz le temu pripisujem, ker imamo pri nas dokaj skupaj pašnikov, gozdov, etc. Ljudje nemajo prav nič, se ženijo, češ saj imamo skupaj. Taki ljudje si redé po dve kravi, prešiče itd. In kje vzemo živež za to živino? Drva sečejo na skupnem mestu, od katere pa ne solda davkov ne plačajo. Isto delajo s pašo in tako oškodujejo tiste, ki od taci krajev dosti davka plačajo a kaj zaužiti nemajo. Ker taki ljudje nemajo svojega polja, tedaj si vzamó v najem eno njivico, a to le „pro forma.“ Vsakdo ve, da se z eno boré njivico ne moreti rediti dve kravi. Radi tega pa ti ljudje krađejo po noči in samo tistim, ki kaj imajo in jih bodo tako ruinirali. A če bi ne imeli toliko skupnega, se na samo roko tudi ne bi ženili. Schaffljeva teorija bi bila pri nas v praksi dobra! A naše ljudstvo ne propada samo gmotno, temveč fizično. A to zaradi tega, ker preveč žganja pije, kar je sploh po Notranjskem slaba navada. Po mojih mislih bi morali za žganje užitninski davek plačevati, ki ga prodajejo. Ne samo producenti, ampak tudi prodajalci žganja naj bi od njega plačevali užitninski davek in sicer velik, da bi se tako podražilo, da

popraševala in se branila izbranega ženina Silvanija — temuč bila vsaj zunanje, če tudi ne v resnici, vesela.

In — gotovo — ko bi bil mogel dober opazovalec pogledati v dekličino srce, videl bi bil stražen boj mej soboj in svojim očetom, boj mej imenom Silvani — in Davorin, boj mej ljubeznijo do domovja in ptujega nasilstva.

Odločila se je ravno denes s krvavečo dušo za prvo, zatajila vse, kar jej je bilo poprej nebesa. — Nepopisljiva žrtva. Temen je bil isti večer. Črni oblaki so se podrli po nebu, znamenje bližnje nevihte.

Dolgo uže sloni Valerija na oknu svoje male sobice in zre na ulico in dalje po njej.

Zdajci se vstavi v nasprotji na tlaku temna moška podoba, ter se ozre pomenljivo v Valerijino okno.

Lahno se oddrsne v tem trenutku okno in migljej belega robca se opazi.

„Razumel me je. — Naj bode, kakor

hoče, obljubila sem mu, iti moram, akoravno žuga nevarnost,“ vzdihne Valerija, ogrne črno mantilo in izgine za vrati.

Pred sobo sreča staro Marino. „Oj kam hitite tako pozno, v tem burnem času, ljuba Valerija?“ jekne starka, ter hoče zadržavati s koščenima rokama svojo zapovedovalko.

„Molči Marina in ne zini besede, čas hiti, — vsak trenutek je neprecenljiv!“

Izgovorivši izgine deklica tiho, kakor senca po stopnjicah, starka pa vije z rokama in izdihuje: „o sveta pomočnica, da sem doživela tega. Gospod je ves zmešan zadnji čas, čudne podobe se prikazujejo v našej hiši — in posled še Valerija ne uboga več stari svoji skrbnici. O ko bi bila doživela njena ranjca mati denšnjega dne, naj v miru počiva, umrla bi bila strahu in skrbi.“

Na zahodno severnej strani poslopja, kjer je stanoval mestni sodnik, prostiral se je majhen vrt, ako se sme imenovati nekaj

le na pol obdelane, večjidel s smrekami in visokimi jagneti obraščene zemlje, obdane z visokim ozidjem, tako.

Ozka vratica so peljala od tod na stransko ulico, ki se je pa odperala le redkokrat v letu, postavim: v jeseni, pri spravljaju drv in druge bišne potrebščine.

Tik zida in vrtnih vrat je slonel nocoj ob isti uri možak in zrl nekako boječe, kakor bi strahoma in težko pričakoval nekoga, da ga reši iz odljudenega mesta.

Zdajci se zasuje ključ v vrtnih vratih in nočna podoba izgine za njimi. Zopet je vse tiho.

Mej tem se nebo nekoliko zjasni in blede mesec pomoli pol svoje mračne glave, iz za temnih oblakov in posije na mestno vtihnulo ozidje in samotni vrt mestnega sodnika.

Tamkaj v zatišji poleg vrtno kolibe slonite dve podobi v skrivnem pogovoru.

„Ali smem upati v to neverjetno novico?“ pravi resni možki glas svojemu tovarišu.

bi ga ljudstvo opustilo. Naš deželni zbor naj bi davek povišal pri žganju.

V našej dolini smo z mesom jako slabo prekrbljeni. Mesar bije same stare krave in nijma ledenice, da meso smrdi, kakor kuga včasih in ga nij moč jesti. Še kogar sem vprašal vsak je tožil. Čas bi uže bilo, da bi občina naša jela na ledenico misliti in na dobrega mesarja.

Iz Karlovca 17. jul. [Izv. dop.] Na Hrvatskem je zavladovalo zopet magjarstvo. Pri današnji volitvi v Karlovcu je padel dr. Makanec nasproti vladnemu kandidatu Türku. Živkovič je zadal Tiszi slovesno besedo, da dr. Makanec v Karlovcu ne bode voljen. On je svojo besedo držal, in v kratkem bo on na mestu Mažuraniča ban hrvatski. Saj se ve, kako znajo Magjari zasluge, stečene za propagando ideje magjarske države nagradjivati. Karlovec, do sedaj naj složnejši, naj narodnejši grad trojedne kraljevine, razdvojil se je na dve stranki: narodno-magjarske stranke. Odločil je pri volitvi konzorcij za obskrbo kaznikov v Lepoglavi, ki je po polnem od vlade odvisen. Kazniki gladujejo. Podvzetniki mitijo vladne uradnike, in ti stisnejo oči. Konzorcij sestoji iz sami pristašev narodno-magjarske stranke. V našem mestu vlada velika poparjenost in tudi razburjenost. Tudi ljudje, ki so pod „moraš“ proti Makancu glasovali, češ saj ne bo padel, so se prepali izida volitve. Naj večji protivnik Jugoslovanstva je Živkovič. Ta mož ima uže veliko na svojej vesti, in če bo kdo Hrvatsko zopet pod magjarski jarem pripozoril, je on, sicer pa še nij vseh dni večer!

Domače stvari.

— (Dr. Pogačarjevo) imenovanje za ljubljanskega knezoškofa je konečno gotovo in ga uradna „Wiener Ztg.“ od sobote oficijalno objavlja.

— (Cerkvena umetnost.) Znani ljubljanski slikar g. Volf, mej našimi malarji posebno v slikarstvu na „fresco“ ali na steno gotovo prvi, je te dni dodelal lepo sliko nad vrati sv. Florijana cerkve v Ljubljani. Delo se sme umetniško imenovati. To, kar je umetnik izrazil hotel, izraženo je

dobro in jasno, na prvi pogled se vidi namen podobe, kar je glavna stvar vsakega umotvora. Videti je, da je umetnik resno študije delal. Posebno je spodnja grupa, po božni, betežni in bedni ljudje, ki se zaupno obračajo do matere božje za pomoč, živo izražena. Na primer mož, ki bolnega drži, žena, ki je prinesla Mariji v čast zveži venec — oba sta izvrstno motivirana. Tudi v barvah je ta slika najboljša, kar je javnih fresk v Ljubljani. — Zares škoda je, da g. Volf nij bogat mož, da bi mogel jednake slike dalje časa v delu ohraniti, ali pa še bolj škoda je, da cerkvena predstojništva sama na to ne gredo, da bi rekla: potrudi se, tu imaš pošteno plačo, dobro naj bode, za čas nam nij. Drug slikar v večjih mestih z Volfu jednacim talentom bi dobil za slično sliko najmenj 3000 gld. — pri nas morda plačajo 100 do 200 gld. O tem bi cerkev res za umetnost (in za svojo svrhu) lahko več storila. To se razumeje, da je treba za to omikanih duhovnikov, ki umetnost ceniti znajo, ne pa taci, ki priganjajo, da je le brž in po ceni, naj bode kakoršno hoče. Zlasti fresco-malarije morajo prej v skici dobro preštudirane biti, potem se delajo na steno. Za to treba časa in izpodbuje.

— (Umrl) je dr. Rudolf, advokat v Ljubljani. Pokojnik je bil senior kranjskih advokatov in varuh Preširnovih otrok, katero varuštvo je skrbno opravljal.

— (Hitro avanziral). Letno poročilo ljubljanske gimnazije prinaša v svojej kroniki zanimivo vèst, da je mej drugimi odličnimi osobami tudi „c. kr. vladni svetovalec“ pl. Vestenek v teku tega leta gimnazijo inspiciral. Ker nij mogoče, da bi bila to navadna tiskarska pomota, smatrati moremo to zanimivo novost le kot smešno direktorjevo servilnost, da pripisuje stopinjo človeku, kateremu manjkata še dva precejšnja skoka do nje. In kaj tacega se zgodi v uradnem poročilu! Vedi bog, česa pričakuje direktor Smolej.

— (Poročilo novomeške gimnazije) ima kot prvi spis latinsko razpravo o Peerlkampiusovih obrazloženjih Horacijevih satir. — Slovenske razprave nij nobene. — Obiskovalo je to učilišče 95 Slovencev in samo 4 Nemci.

— (Iz zgornje rožnedoline na Koroškem) se nam piše: 15 avgusta bode v št. Jakopu, središče narodne založnice in posojilnice, velik praznik. Posvečili se bodo zvonovi, ob enem bode knjezoškof birmal. Želeti bi bilo, da se pri tej priliki — ker se bo gotovo obilno število ljudstva zbralo — mala ljudska zabava uvede. Dobro bi bilo, da merodajni faktorji skrbe, da lepo zbrano petje milih nam slovenskih pesnij kinča ovi den in da se na ta način tudi v našem smislu kaj dostatnega uvede, kajti ravno te so buditeljice narodne zavesti. Storite kaj v to svrhu gg. dijaci naši, ki ste prišli na počitnice! Z združenimi silami bi se uže dalo kaj lepega napraviti. — Kakor se tukaj čuje, namerava tudi nekoliko izobraženih koroških Slovencev iti 15. avgusta na Bled.

— (Iz Maribora) se nam piše 17. jul.: Denes je prišel v odvetniško pisarno kmet iz mariborske okolice in prosil, naj mu dobimo iz mariborske hranilnice posojilo 100 gld. Dolga nij nič imel na posestvu. Ker je silno prosil, naj se le hitro napravi so ga vprašali, zakaj tako hitro potrebuje denar? Eh! pravi, jedno kapelo sem dal zidati — pa bi jo bil zdaj rad dal žegnati, in nekaj svetnikov namalati, „pa mi je peneza zmanjkalo.“ — Tedaj zarad kapele in svetnikov namalanih boste ogrdili z intabulacijo in dolgom zemljiščne knjige? „Ja, je že tako, tako, jaz bi rad, da bi kmalu žegnana bila, pa je.“ — Blagostanje naroda!

— (Zopet „poklunjeno.“) Vlada nij dovolila v Ljubljani ustanovljenja katoliško političnega društva „Sloga“, ker so bila pravila narejena brez znānja postave za združevanje, in tudi posebno zarad tega, ker je društvo tudi po deželi hotelo shode napravljati. Ljubeznjivi gospod kaplan Klun, ki se na naše stroške in nam na škodo vselej rad javno in pred vsem ljudstvom kaj polaze, tudi pri tej priliki svoje nekristijanske navade nij mogel opustiti ter se je zlagal v svojem „Slovencu“ in v dunajskem „Vaterlandu“, da tukajšno mladoslovensko („narodno“) društvo ima te določbe, ki so njegovemu klerikalnemu zdaj prepovedane. A v pravilih našega društva, ki so vendar bila proglašena in jih je še v posebnih odtisih

„Kako dvomiš o tem? Ko bi vedel, koliko sem prestala te dni, vse noči ne zatisnila očesa, v skrbi ne za se — za te, le za to, vrjel bi in spolnoval moje nasvete,“ odgovarja nježni ženski glas nočne podobe, ki se stisne ožji pri teh besedah na svojega tovariša, kakor bi ga hotela braniti nevarnostim, ki protijo povsod, kamor se ozre njeno boječe oko.

„In zakaj bi se naj varoval ravno jaz, vsaj nijsem edini, moč je velika, gorje mu, kdor vrže prvo iskro zarote in upora v mesto. Izgubljen je!“

„Vi se motite vsi. Pomoč je bližji, kakor se komu dozdeva, poveljniku in njegovim prvim častnikom se je bati naj hujšega. Več, dragi Davorin ne smem, ne morem izreči, tudi tega bi ne smela, vendar drugače ne morem.“

„To so le domišljije kake prenapete, vroče glave, to so neumne sanjarije, verjemi mi,“ pravi potem nekako osupnjen tujec, ter objame strastno žensko podobo.

„Pusti me, čas hiti, ura, pozna ura bje

v zvoniku — slovesna ura najini zvezi, — kajti nocoj se pretrga zagrinjalo mej nekdan in zdaj, prihodnjost pa — je temna, nevidna!“

Pri teh besedah se sklone ženska podoba, podá belo roko tovarišu, ter hoče oditi.

„Gorjé! kaj je to,“ jekne možki. „Davorin nij več to, kar je bil, peščica zarotnikov ti je več kot tvoja ljubezen?“

„Dokler leži temna noč na zemlji, nemamo upa v jutranjo zoro, ako se zbudi petelinovo petje, oziramo se proti vzhajajočemu solncu in moramo zapustiti vodnika, čegar naloga je, čuvati nad temoto svojega sobrata. In ti Davorin — nesrečni Davorin si zatiratelj svojega naroda, — torej sovražnik meni in mojim!“ Pri teh besedah ženske podobe se prikaže luč na sodnikovem oknu. Strah spreleti nočno tovarišico, da se izvije vtopljenemu tujcu iz rok, rekoč: „Davorin, ne pozabi v nevarnosti svojih, ne pozabi v uri gorja svoje — Valerije!“

Kakor senca izgine potem podoba, vrata se zapró in zopet je vse tiho.

Tamkaj ob zidu pa še sloni na svoj meč Davorin, kakor okamenel, strašne misli mu divjajo po razburjenej glavi.

„To si možak,“ pravi mu ponos. „Od slabotne deklice se pustiš žaliti, poslušáš o zaničevanju onih mislij, katerih bramba je vezana v tvoje orožje.“

A vendar izbuja se zopet nasprotni glas: „Sramuj se lopež! Uči se ljubezni od slabe ženske; spomni se naroda, kateremu si vzrastel, te kliče v uri nesreče v pomoč.“

Strašen boj se vname v tujčevih prsih. Boj mej ljubeznijo, dolžnostjo, boj nad napačnim poklicom, kes nad prenapljenjem svoje prihodnjosti, svojega stanu.

Pozna ura se razlega iz sivega grada. Tujec se zgane, zavije globočji v svoj plašč in hiti po ozkej ulici, da izgine za ovinkom.

Ko bi ga bil opazoval kdo natančneje, prepričal bi se bil, v nesreči in obupu v tujej službi, zoper svojo domovino, svoja načela se borečega častnika domorodca Davorina.

(Dalje prih.)

blizu 1000 v javnosti, nij o tem niti slova! Ali g. kaplan Klun in njegovi jednaki nič ne marajo za resnico, če morejo „mladoslovence“ očrniti in s kako lažjo ovaditi pri svojih lahkovercih, češ da nas nemška vlada bolj „protežira.“ In vendar bi lahko z večjo plodnostjo obrnili svoje zaletavanje na skupnega sovražnika našega naroda, nemškutarja. Sicer: „laž ali klunjenje ima kratke noge.“

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Bakar, hrvatsko Primorje 18. julija. Sastanak prvoga izbornoga kotara primorskih občinah danas na Ketini jako posećen. Dr. Makanec proglašen kandidatom velikim entuziazmom, isti čas nastupivšega bivšega zastupnika dr. Derenčina razjareni izbornici izteraše iz sobe. Primorjem velika ogorčenost radi karlovačkoga izbora.

Razne vesti.

* (Nevesta brez rok in nog.) Minólo sredo zvečer je bila v neke dunajske cerkvi čudna poroka. Nevesta, rojena brez rok in nog, Katarina Pulvermacher, se je omožila z nekim mašinistom Ed. Gutom. Mlada žena umi z usti šivati, plesti, krasno našivavati, da i celo pisati. Zenin je nevesto pred poroko nesel iz kočije sam v zakristijo in po poroki isto tako. Ker je bila cela poročna funkcija tajna v zakristiji a ne v cerkvi, zaradi radovednega občinstva, se torej ne vé, kakovšna sta bila zasnubna prstana.

* (Nezvest sluga.) Bivši sluga, znane osnovateljice dahaverske banke, Ad. Špicerove, po imenu Gröbmayer, je bil te dni vzet v zapor v Monakovem. V njegovem stanovanju se je našlo pod diljami skritih 15.000 gold., v gotovosti, dalje pa mnogo vrednostnih papirjev. Ad. Špicerova trdi, da jej je Gröbmayer pri nekej priliki ukradel 60.000 gold., katere je imel shranjene v klečalu. Zaprti, ki je prej nosil smeti na gnoj, črevlje in obleko snažil, živel je kot baron. On pak trdi, da je premoženje dobil pri različnih špekulacijah na borzi. Gröbmayerja je pustila zapreti Špicerova sama, katera je o svojem času tisoče in tisoče ubozih rodovin okradla o njihove prihranjene groše in bila tudi obsojena zaradi goljufije.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda,

Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. **Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.**

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimper, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

St. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanje in hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanju.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tiščanju v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 4 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Kahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temesvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 19. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld. 85	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	„
1860 drž. posojilo	112	70
Akcije narodne banke	942	—

Kreditne akcije	219	40
London	111	65
Napol.	8	89
C. k. cekini	5	25
Srebro	101	15

Loterijske srečke.

V Trstu 17. julija: 32. 69. 85. 70. 67.

Priporočilo.

Uljudno podpisani priporoča čestitim odjemnikom in trgovcem svoje bogato

skladišče prekajenega mesa

in sicer suho meso, čvrsto in prekajeno slanino, klobase in vso v divjačino spadajočo mesnino po najnižjih cenah.

S odličnim spoštovanjem

Valentin Hörmann,

prekajavec in prodajalec divjačine, glavni trg.

(250—1)

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdljcev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadiah, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni liker. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème, je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, katera so čisto škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih izlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega leka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lek uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajoče se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajoč se pošto proti poštenu povzetju. (132—62)

Uradno naznanilo.

20. julija 1875.

Javne dražbe: Janez Legatovo iz Kosez, 380 gld., 21. julija (III. Ljubljana). — Urh Terceljevo iz Hraš, 675 gld., 21. julija (III. Kranj). — Martin Turšičevo iz Laz, 2375 gld., 21. julija (II. Vrhnika). — Fr. Murnikovo z Dola, 7286 gld., 21. julija (II. Brdo). — Jan. Vodnikovo z Dola, 1371 gld., 21. julija (I. Brdo). — Anton Marinšekovo iz gornje Košane, 993 gld., 21. jul. (II. Postojna). — Héléne Zrimceve s Studenca, 21. julija (II. Ljubljana). — Tone Tratnikovo, 300 gld., 21. julija (I. Vipava).

Zapisana firma: V Novem mestu: „Obrtnijsko pomočno društvo“ z omejenim poročtvom.

Razpisane službe: Na ljubljanskih mestnih šolah podučiteljsko mesto in v Čemšeniku, s plačo 500 gld. — Za Poljane in Vinice služba okr. ranocelnika. Prošnje v 3 tednih v Črnomelj.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

Razglas.

Županstvo občine Šmartno pri Litiji naznanja občinstvu, da je semenj, ki bi imel biti v Šmartnem dné 26. julija (mal. serpana), na dan **2. vel. serpana (avgusta)** tega leta prestavljen.

Županstvo občine v Šmartnem pri Litiji,

dne 17. julija 1875.

Ant. Knaflič, župan.

(251—1)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.